LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS DĖL PARAMOS LIETUVOS BITININKYSTĖS SEKTORIUI 2017–2019 METŲ PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2016 m. rugpjūčio 22 d. Nr. 3D-478

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 7 straipsniu ir atsižvelgdama į 2016 m. liepos 5 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) Nr. 2016/1102, kuriuo patvirtinamos valstybių narių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pateiktos nacionalinės bitininkystės produktų gamybos ir pardavimo gerinimo programos (Nr. C(2016) 4133), ir nustatomas Sąjungos įnašo į šias programas dydis,

t v i r t i n u Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2017–2019 metų programą (pridedama).

Žemės ūkio ministrė Virginija Baltraitienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2016 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu
Nr. 3D-478

PARAMOS LIETUVOS BITININKYSTĖS SEKTORIUI 2017–2019 METŲ PROGRAMA

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Paramos Lietuvos bitininkystės sektoriui 2017–2019 metų programa (toliau – Bitininkystės programa) parengta vadovaujantis 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 (OL 2013, L 347, p. 671), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/791 (OL 2016 L 135, p. 1), 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL 2013 L 347, p. 549), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/791 (OL 2016 L 135, p. 1), 2015 m. gegužės 11 d. Komisijos deleguotuoju reglamentu (ES) 2015/1366, kuriuo papildomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nuostatos dėl pagalbos bitininkystės sektoriuje (OL 2015 L 211, p. 3), 2015 m. rugpjūčio 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2015/1368, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 nuostatų dėl pagalbos bitininkystės sektoriuje taikymo taisyklės (OL 2015 L 211, p. 9), Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymu ir atsižvelgiant į 2016 m. liepos 5 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) Nr. 2016/1102, kuriuo patvirtinamos valstybių narių pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013 pateiktos nacionalinės bitininkystės produktų gamybos ir pardavimo gerinimo programos (Nr. C(2016) 4133) ir nustatomas Sąjungos įnašo į šias programas dydis, ir Bitynų, bitininkystės produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimus, patvirtintus

Lietuvos Respublikos Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2005 m. kovo 18 d. įsakymu Nr. B1-180 „Dėl Bitynų, bitininkystės produktų ir bičių užkrečiamųjų ligų kontrolės reikalavimų patvirtinimo“.

2. Lietuvoje Bitininkystės programos įgyvendinamos nuo įstojimo į Europos Sąjungą 2004 m. Parama Lietuvos bitininkystės sektoriui yra labai reikšminga: ji leido pasirenkant įvairias tradicines ir kuriant naujas formas pakelti bitininkų kvalifikaciją, pagerinti bičių šeimų sveikatingumą kryptingai ir sistemingai naikinant jose erkes *Varroa*, suteikė galimybę įsigyti specialius bičių avilių gabenimo įrenginius, avilius ir atlikti eilę kitų svarbių darbų. Ši parama leido pagerinti medaus gamybos ir realizavimo sąlygas, t. y. įgyvendinti pagrindinį paramos tikslą.

3. Lietuvoje nemažai bitininkų yra garbingo amžiaus, jų naudojamas inventorius yra pasenęs, jiems trūksta teorinių žinių apie bitininkavimą, bičių sveikatingumą. Dėl to labai svarbu organizuoti mokymus bitininkams, skleisti informaciją apie naujas bitininkystės ir medaus perdirbimo technologijas bei kitas bitininkavimo naujoves, pagerinti informacijos perdavimą, tobulinant ir administruojant interneto svetainę bitininkams, remti bitininkų tęstinio (serijinio) leidinio parengimą ir išleidimą. Siekiant spręsti bitininkystėje dirbančių asmenų senėjimo problemą, labai svarbu skatinti jaunimo susidomėjimą šia žemės ūkio šaka, remti Lietuvos ir kitų šalių jaunųjų bitininkų bendravimą (dalyvavimas tarptautiniuose jaunųjų bitininkų konkursuose) bei pačių bitininkų aktyvų dalyvavimą tiek šalies (bitininkus vienijančių organizacijų), tiek užsienio bitininkų veikloje.

Nors *Varroa* erkių naikinimui Lietuvoje skiriama daug dėmesio ir jau ne vienus metus iš dalies kompensuojamos su tuo susijusios išlaidos, tačiau iki šiol nepavyksta išspręsti šios problemos ir išvengti jos padarinių, ypač sustabdyti įvairių ligų ir kitų kenkėjų rūšių plitimą. Todėl ši problema Lietuvos bitininkams yra dar labai aktuali. Siekiant pagerinti bičių sveikatingumą Lietuvoje, būtina didesnį dėmesį skirti ir profilaktikai: informacijai apie priemones, padedančias išvengti bičių ligų ir kenkėjų, bei kaip nuo jų apsisaugoti, ką duoda bičių šeimų sveikatingumui teisingas erkių *Varroa* naikinimas ir t. t.

Lietuvoje kasmet gaunama apie 4 000 t medaus (vidutiniškai iš vieno bičių avilio per metus gaunama apie 30–35 kg medaus). Siekiant didinti bičių šeimų produktyvumą, svarbu kuo efektyviau panaudoti natūralias bičių ganyklas, teikiant finansinę paramą bičių laikytojams, įsigyjantiems bičių avilių pervežimo įrangą ir priedus.

Bitininkai nuolat ieško rinkų savo produkcijos realizavimui tiek Lietuvoje, tiek užsienyje. Vartotojams pateikiamas medus privalo atitikti medui keliamus kokybės reikalavimus. Todėl tikslinga sumažinti medaus kokybės tyrimų išlaidas bitininkams, modernizuoti laboratorinę įrangą medaus kokybę tiriančiose laboratorijose (reglamente „Priemonės, skirtos remti bitininkystės

produktų analizės laboratorijas, siekiant padėti bitininkams parduoti savo produktus ir didinti jų vertę“).

Kitaip nei kitos ūkinių gyvūnų rūšys, medų nešančios bitės nėra laikomos griežtai kontroliuojamoje aplinkoje, todėl jų priežiūra sudėtingesnė, jas veikia daugiau išorės veiksnių. Todėl labai svarbu, kad kuo daugiau bitininkų laikytų stiprias, aukštos veislinės vertės bičių šeimas. Siekiant plėsti bitynus, skatinti bitininkus bičių šeimas laikyti iš medienos pagamintuose aviliuose.

Taikomieji moksliniai tyrimai skatina bitininkystės sektoriaus pažangą. Svarbu, kad mokslo laimėjimai būtų sėkmingai taikomi praktikoje, atliktų mokslinių tyrimų rezultatai skleidžiami bitininkams. Būtina vykdyti tyrimus, susijusius su bitininkavimu ir jo specifika Lietuvoje. Moksliškai pagrįstas bičių produktų gamybos ir prekybos sąlygų pagerinimas turi vykti pagal bitininkams aktualias temas.

Oficialiai skelbiami statistiniai duomenys apie Lietuvos bitininkystės sektorių ne visiškai atspindi tikrąją padėtį – būtina rinkti informaciją apie Lietuvos bitynų dydžius, gaminamos produkcijos rūšis, surenkamą produkciją, bičių sveikatingumą, bitynų apsirūpinimą inventoriumi, bitininkų amžių, jų kvalifikaciją ir kt. Tai leistų daryti tikslesnes išvadas ir prognozes dėl bitininkystės sektoriaus tendencijų.

Bitininkystės produktai tampa vis populiaresni, todėl bitininkams labai aktualu išlaikyti ir gerinti bitininkystės produktų kokybę, didinti jų vertę rinkoje. Kokybiškos produkcijos gamyboje labai svarbu bitininkystės inventoriaus kokybė, todėl tikslinga ir toliau teikti paramą bitininkavimo inventoriaus atnaujinimui.

4. Bitininkystės programa parengta, siekiant:

4.1. didinti bičių laikytojų skaičių, skatinti visuomenės, ypač jaunimo, susidomėjimą bitininkyste; kelti bitininkų kvalifikaciją;

4.2. stiprinti bitininkystės ūkių materialinę bazę – teikti paramą bitininkavimo inventoriaus (įvairi įranga ir įrenginiai medaus tvarkymui) ir bičių aviliams įsigyti ir kt.;

4.3. diegti bitininkystės ūkiuose mokslo laimėjimus ir inovacijas.

5. Institucijos, rengusios Bitininkystės programą ar prisidėjusios prie jos rengimo:

5.1. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija;

5.2. Lietuvos bitininkų sąjunga;

5.3. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra).

II SKYRIUS
BITININKYSTĖS PROGRAMOS TIKSLAS, ĮGYVENDINIMO PRIEMONĖS, VERTINIMO KRITERIJAI IR JŲ REIKŠMĖS

6. Bitininkystės programos tikslas – gerinti bendrąsias bitininkystės produktų gamybos ir prekybos jais sąlygas, užtikrinti bitininkystės sektoriaus tvarumą ir plėtrą.

7. Bitininkystės programos tikslo įgyvendinimui numatytos šios priemonės:

7.1. techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms;

7.2. kova su avilių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoze;

7.3. bičių avilių transportavimo į ganyklas racionalizavimas;

7.4. medaus ir bičių produktų fizinių ir cheminių savybių analizė, siekiant nustatyti jų kokybines savybes;

7.5. bičių šeimų atnaujinimas;

7.6. bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos;

7.7. rinkos stebėsena;

7.8. bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje.

8. Bitininkystės programos priemonių įgyvendinimo vertinimo kriterijai pagal atskiras priemones:

Vertinimo kriterijaus pavadinimas ir matavimo vienetas	**Faktinės reikšmės 2015 m.**	**Vertinimo kriterijaus reikšmė**		
		2017 m.	**2018 m.**	**2019 m.**
Techninė pagalba bitininkams ir jų grupėms				
Bitininkų, dalyvavusių mokymuose / konferencijose skaičius, vnt.	197	200	230	260
Suorganizuotų mokymų / konferencijų skaičius, vnt.	2	6	6	6
Suorganizuotų išvykų skaičius, vnt.	1	2	2	2
Bitininkų, važiavusių į išvykas skaičius, vnt.	6	50	50	50
Kova su avilių kenkėjais ir bičių ligomis, ypač varoze				
Bitininkų asociacijų skaičius, vnt.	44	44	44	44
Bitininkų skaičius, vnt.	5 026	5 100	5 150	5 200
Gydyta bičių šeimų, vnt.	125 512	126 500	128 000	130 000
Bičių avilių transportavimo į ganyklas racionalizavimas				
Bitininkų skaičius, vnt.	73	80	80	80
Įsigyta bičių avilių transportavimo įrenginių / jų priedų, vnt.	95	110	110	110
Medaus ir bičių produktų fizinių ir cheminių savybių analizė, siekiant nustatyti jų kokybines savybes				
Atliktų medaus ir bičių produktų kokybės tyrimų skaičius, vnt.	-	5	5	5
Bičių šeimų atnaujinimas				
Įsigyta naujų bičių avilių, vnt.	737	760	760	760
Pakeista susidėvėjusių bičių avilių dalių, vnt.	190	210	210	210
Dalyvavo bitininkų, vnt.	358	400	400	400
Bitininkystei ir bitininkystės produktams skirtos taikomųjų mokslinių tyrimų programos				

Atlikta taikomųjų mokslinių tyrimų, vnt.	9	8	8	8
Rinkos stebėsena				
Kasmetinė Lietuvos bitininkystės sektoriaus analizės ataskaita, vnt.	-	1	1	1
Bitininkystės produktų kokybės gerinimas, siekiant didinti jų vertę rinkoje				
Bitininkų, gavusių paramą, skaičius, vnt.	284	300	300	300
Įsigyta bitininkystės inventoriaus, vnt.	284	300	300	300

III SKYRIUS
BITININKYSTĖS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

9. Bitininkystės programa įgyvendinama iš Lietuvos Respublikos biudžeto asignavimų ir Europos žemės ūkio garantijų fondo pagal 2017–2019 metų finansavimo planą:

	2017 m.	2018 m.	2019 m.
Skirta suma, Eur	648 180	648 180	648 180.

10. Bitininkystės metai – 12 iš eilės einančių mėnesių nuo rugpjūčio 1 d. iki liepos 31 d.

11. Už paramos paraiškų ir mokėjimo prašymų bei prie jų pateikiamų dokumentų priėmimą, registravimą, administracinį ir fizinį patikrinimą, paramos dydžio apskaičiavimą ir išmokėjimą paramos gavėjams, paramos susigrąžinimą, lėšų apskaitą ir ataskaitų teikimą atsako Agentūra (www.nma.lt).

12. Detalios Bitininkystės programos įgyvendinimo, kontrolės ir administravimo taisyklės bus tvirtinamos atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

_____